การพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้วยทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี

The Development of Creative Media on Morality and Ethics with the Cultural Capital of Phetchaburi Province

ทนงศ์ จันทะมาตย์[1]/ จตุพร บุญประเสริฐ[2]

Thanong Chanthamat[1]/ Jatuporn Boonprasirt[2]

[1,2]สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

[1,2] Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Phetchaburi Rajabhat University

*Corresponding author Email: Thanong009@gmail.com, Jatuporn.Bun@mail.pbru.ac.th

(Received: August 13, 2024; Revised : June 16, 2025; Accepted : June 29, 2025)

บทคัดย่อ

การพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมด้วยทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสื่อสร้างสรรค์คุณธรรมจริยธรรมโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี 2) ศึกษาความพึงพอใจต่อสื่อสร้างสรรค์คุณธรรมจริยธรรมโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี กระบวนการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) สืบเสาะค้นหา 2) เลือกสรรคุณค่า 3) พัฒนาสร้างสรรค์สื่อใหม่ ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดเพชรบุรี มีทุนทางวัฒนธรรมหลายประเภท นักวิจัยได้เลือกทุนทางวัฒนธรรมที่แสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ได้แก่ การเห่เรือบก เพลงพวงมาลัย นิทานท้องถิ่น และเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์มาผลิตเป็นสื่อสร้างสรรค์ ได้จำนวน 4 รูปแบบ ได้แก่ เห่เรือบก เพลงพวงมาลัย หนังตะลุง และบทเทศนา ผลจากการประเมินผลความพึงพอใจต่อการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ พบว่า มีระดับความพึงพอใจด้านเนื้อหามากที่สุด ($\bar{X}$= 4.65, S.D. = 0.54) รองลงมาคือ ด้านรูปแบบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.33, S.D. = 0.62) และด้านวิธีการนำเสนอ อยู่ระดับมาก ($\bar{X}$=4.32, S.D. = 0.62) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.33, S.D. =0.49)

คำสำคัญ: สื่อสร้างสรรค์ ทุนทางวัฒนธรรม จังหวัดเพชรบุรี

Abstract

The development of creative media for morality and ethics with the cultural capital of Phetchaburi Province has the following objectives: 1) to develop creative media for morality

and ethics by using the cultural capital of Phetchaburi Province and 2) to study the satisfaction with creative media for morality and ethics by using the cultural capital of Phetchaburi Province. There are 3 steps for the process of developing creative media: 1) Searching for information 2) Selecting value and 3) Developing and creating new media. The results of the study were found that Phetchaburi Province there are many types of cultural capital. The researchers selected cultural capital that represents local identity, such as boat lullabies, garland songs, and local tales. The historical events were produced into four forms of creative media: land boat song, garland song, shadow puppetry, and sermon. The results of the evaluation of satisfaction with the development of creative media showed that the highest level of satisfaction was in the content ($\bar{X}$= 4.65, S.D. = 0.54), followed by the format at a high level ($\bar{X}$=4.33, S.D. = 0.62), and the presentation method at a high level ($\bar{X}$=4.32, S.D. = 0.62), respectively. The average value of all aspects was at a high level ($\bar{X}$=4.33, S.D. =0.49).

Keywords: Creative media, Cultural capital, Phetchaburi Province

บทนำ

วัฒนธรรมเป็นผลผลิตทางความคิดของกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ร่วมกันในท้องถิ่นนั้น ผ่านการตกผลึกทางความคิดจนกลายเป็นสิ่งที่ดีงาม มีประโยชน์ มีคุณค่าต่อกลุ่มคน มีการสืบทอดและส่งต่อผลผลิตที่ดีงามนั้นจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่งดังที่นันทา ขุนภักดี (2541: 94-95) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรม คือ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยที่อยู่รวมกันได้ด้วยการสื่อความหมาย ใช้ชีวิต ประกอบกิจกรรมและสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ด้วยลักษณะไทย ๆ เป็นผลรวมของการสั่งสมประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ ภูมิธรรม และภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทยซึ่งถ่ายทอดสืบต่อกันมา ช่วยให้ชาวไทยในแต่ละสังคมอยู่รอด มีความเจริญสืบมาและมีความเป็นอยู่เช่นปัจจุบัน

จังหวัดเพชรบุรี เป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นด้านทุนทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย อาทิ ทุนทางวัฒนธรรมด้านศิลปกรรมงานสกุลช่างเมืองเพชรทุนทางวัฒนธรรมด้านอาหาร การท่องเที่ยว ประเพณี การละเล่น มหรสพการแสดง ทุนทางวัฒนธรรมด้านวรรณกรรมท้องถิ่น รวมถึงทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งทุนทางวัฒนธรรมดังกล่าวคือเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นตัวตนของคนเมืองเพชร บ่งบอกรากเหง้าและแสดงพัฒนาการทางสังคมตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบันได้อย่างชัดเจน

กระแสหลักของการศึกษาเรื่องทุนทางวัฒนธรรมส่วนใหญ่มุ่งความสนใจไปที่ประเด็นด้านการรักษาและการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมไว้ให้คงอยู่ แต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่าทุนทางวัฒนธรรมนั้น สามารถที่จะนำมาสร้างสรรค์และพัฒนาให้เกิดความตระหนักรู้ถึงข้อมูลวัฒนธรรมของท้องถิ่น เห็นคุณค่าของสิ่งที่ดีงามที่บรรพชน

สร้างขึ้นในรูปแบบของสื่อสร้างสรรค์ และจากการวิเคราะห์ทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี พบว่า การหล่อหลอมและการบ่มเพาะคุณธรรม จริยธรรมถือเป็นสิ่งสำคัญที่สอดแทรกอยู่ในทุก ๆ ทุนทางวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรมที่สะท้อนอยู่ในทุนทางวัฒนธรรม อาจเป็นประเด็นรองที่หลายคนมักจะมองผ่านไป ผู้วิจัยมีความเห็นว่าแท้จริงแล้วการนำทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างสังคมคุณธรรมเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพียงแต่ต้องวิเคราะห์ให้เห็นว่าทุนทางวัฒนธรรมนั้นสะท้อนคุณธรรม จริยธรรมที่จะนำมาส่งเสริมให้คนในชุมชนรับรู้ได้อย่างไร ผู้วิจัยมองว่าการส่งเสริมและสร้างสังคมคุณธรรมเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาบ้านเมืองและประเทศชาติให้เกิดความผาสุก

การเลือกสรรคุณค่าและค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญสำหรับใช้ขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมนั้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม พื้นฐานที่สังคมต้องการจากหนังสือ ตำรา บทความวิชาการ และงานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม พบว่า คุณธรรมจริยธรรมที่สำคัญสำหรับการสร้างชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง ที่ควรเสริมสร้างและปลูกฝังให้เกิดกับสมาชิกของสังคม คือ หลักเบญจศีล เบญจธรรม ความกตัญญู ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ทั้งนี้ในกระบวนการวิจัย ผู้วิจัยได้ร่วมทำกิจกรรม ต้นไม้คุณธรรม เพื่อให้สมาชิกในชุมชนได้เสนอหัวข้อคุณธรรม จริยธรรม ที่อยากให้เกิดขึ้นกับชุมชนช่องสะแก โดยผลการสำรวจพบว่าคุณธรรม จริยธรรม พื้นฐานที่สมาชิกในชุมชนต้องการให้มีมากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปน้อย 4 อันดับ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ สามัคคี มีวินัย และความกตัญญู อันเป็นข้อคุณธรรม จริยธรรม เริ่มต้นที่จะช่วยสร้างสมาชิกทุกเพศทุกวัยในสังคมให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ วศิน อินทสระ (2551) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมไว้ว่า ช่วยให้ชีวิตดำเนินไปด้วยความราบรื่นและสงบ ไม่พบอุปสรรค ถ้าคนในสังคมทุกคนมีคุณธรรม จริยธรรม สังคมของเราก็จะสงบสุขตามไปด้วย ทุกคนจะใช้เวลาที่มีทั้งหมดช่วยกันพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญมั่นคง

ดังนั้น การสร้างสรรค์และเผยแพร่ข้อมูลทุนทางวัฒนธรรมให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นจึงเป็นประเด็นหนึ่งที่ผู้วิจัยให้ความสนใจว่าหากนำทุนทางวัฒนธรรมมาพัฒนาเป็นสื่อสร้างสรรค์ พร้อมกับสอดแทรกแนวคิดด้านคุณธรรม จริยธรรมและนำมาเผยแพร่ให้กับสมาชิกในชุมชน นอกจากจะช่วยสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับข้อมูลทางวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่นแล้ว สมาชิกของชุมชนยังจะได้รับการขัดเกลาจิตใจจากข้อคุณธรรม จริยธรรมที่สอดแทรกอยู่ในทุนทางวัฒนธรรมไปพร้อมกันด้วย

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงพัฒนาสื่อสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลจากทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ของตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีประวัติศาสตร์และร่องรอยหลักฐานของการตั้งถิ่นฐานมาอย่างยาวนาน มีปราชญ์ท้องถิ่นที่ยังคงเก็บรักษาข้อมูลที่เป็นทุนทางวัฒนธรรมหลายด้านไว้อย่างสมบูรณ์ อีกทั้งยังมีวัดพระรูป และสถานศึกษาประจำชุมชนที่เป็นสถาบันสำคัญที่ช่วยเสริมสร้าง ถ่ายทอดและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับสมาชิกของสังคม โดยนำทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรีที่สำคัญบางประเภทมาพัฒนาเป็นสื่อสร้างสรรค์ และเลือกเผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์เพื่อให้เกิดการรับรู้และสอดคล้องต่อรูปแบบการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ของคนในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อสร้างสรรค์คุณธรรม จริยธรรมโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อสื่อสร้างสรรค์คุณธรรม จริยธรรมโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมด้วยทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. พื้นที่วิจัย

วัดพระรูป ตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

2. ประชากร

2.1 ผู้ให้ข้อมูลทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง จำนวน 15 คน ได้แก่ ผู้รู้และปราชญ์ชุมชน 10 คน พระสงฆ์ 5 รูป โดยผู้ให้ข้อมูลทั้ง 15 คน นี้เป็นผู้อาวุโสและรู้เรื่องราวของชุมชนผ่านการบอกเล่าและเป็นที่ยอมรับของชุมชนช่องสะแก ส่วนใหญ่เคยประกอบอาชีพทำนา ทำตาล เป็นแม่ครัวงานวัด เป็นพ่อเพลง แม่เพลง มีอายุระหว่าง 55 – 80 ปี

2.2 ผู้ตอบแบบสอบถามจากการเข้าร่วมกิจกรรมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน 100 คน คัดเลือกจากผู้ร่วมกิจกรรมที่เป็นชาวบ้านของตำบลช่องสะแก แบ่งเป็นเพศชาย 23 คน เพศหญิง 77 คน ที่มีอายุตั้งแต่ 20 – 40 ปี ขึ้นไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

3.1 แบบสำรวจข้อมูลทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี ชนิดปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ เพื่อใช้สำหรับค้นหาทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรีมาขับเคลื่อนการสร้างวัดต้นแบบด้านคุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

3.1.1 ชุมชนของท่านมีทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรีอะไรบ้างที่ท่านรู้จัก เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม อาหาร ศิลปะ การละเล่น การแสดง พืชสมุนไพร ยารักษาโรค หมอพื้นบ้าน

3.1.2 ทุนทางวัฒนธรรมดังกล่าวสะท้อนคุณธรรมจริยธรรมในเรื่องใดบ้าง

3.1.3 คุณธรรมจริยธรรมนั้นมีคุณค่าและมีความสำคัญกับชุมชนของท่านอย่างไร

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ชนิดปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ เพื่อกำหนดแนวทางการสร้างสื่อสร้างสรรค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมด้านทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

3.2.1 ท่านคิดว่าวัดควรส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาชุมชนของท่านด้านใดบ้าง

3.2.2 แนวทางที่วัดจะช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับชุมชนมีวิธีใดบ้าง

3.2.3 อะไรคืออุปสรรคที่วัดมีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในชุมชนของท่าน

3.2.4 ท่านคิดว่าพื้นที่ของวัดควรมีกิจกรรมลักษณะใดที่จะส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในชุมชนของท่าน

3.3 แบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อสร้างสรรค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมด้วยทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี แบ่งประเด็นในการสอบถามออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบ ด้านเนื้อหา และด้านวิธีนำเสนอ

ทั้งนี้ การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล หลังจากที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือแล้ว ผู้วิจัยได้ส่งเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องกับเนื้อหาของข้อคำถาม (Indexes of Item-Objective Congruence: IOC) และแก้ไขแบบสอบถามให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยเลือกค่าความสอดคล้องกับเนื้อหาของข้อคำถาม (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6 – 1

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

กระบวนการเก็บข้อมูลในการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ด้วยทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สืบเสาะค้นหา คือ กระบวนการสืบค้นข้อมูลด้านทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี ใช้กระบวนการสืบค้นและศึกษา จากตำรา เอกสาร งานวิจัย สัมภาษณ์ ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเชิงลึก และการจัดประชุมกลุ่มย่อย เพื่อร่วมกันสะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับทุนทางวัฒนธรรมที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนและท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 เลือกสรรคุณค่า คือ กระบวนการคัดเลือกทุนทางวัฒนธรรมจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 คน จากนั้นนักวิจัยร่วมกันระดมความคิดเพื่อสังเคราะห์คุณธรรม จริยธรรมและคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรม สำหรับเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาสร้างสรรค์สื่อใหม่

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาสร้างสรรค์สื่อใหม่ คือ กระบวนการนำคุณธรรมจริยธรรมที่สะท้อนเรื่องความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความมีวินัย และความกตัญญู ผ่านทุนทางวัฒนธรรมมาพัฒนาเนื้อหาเป็นสื่อสร้างสรรค์แบบใหม่ขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. ทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี

จากการศึกษาทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ชุมชนช่องชะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า มีข้อมูลประเภทวรรณกรรมพื้นบ้านที่เป็นมุขปาฐะเล่าสืบต่อกันในชุมชน ดังนี้

วรรณกรรมเรื่องพระมาลัย เป็นวรรณกรรมที่เล่าถึงความเชื่อเกี่ยวกับนรก สวรรค์ โดยสาระสำคัญนำเสนอให้เห็นว่าเมื่อคนเราตายไปแล้วจะต้องเผชิญสภาวะเช่นไรถ้าตกนรกต้องเผชิญกับความทุกข์ยาก และความลำบากอย่างไรบ้าง และมีการนำเรื่องราวที่ได้พบในเมืองนรกมาเล่าเผยแพร่ให้ผู้คนได้รับรู้

เรื่องเล่าศึกพระยาละแวก กล่าวถึงเหตุการณ์สงครามเมื่อครั้งสมัยกรุงศรีอยุธยาว่าชาวเพชรบุรีได้ร่วมมือกันทำศึกสงครามในครั้งนั้นอย่างเต็มความสามารถ โดยใช้ความสามัคคีของคนในเมืองเพชรบุรีต่อต้านกองทัพของข้าศึกไว้ได้ แต่ในการทำศึกครั้งที่สองเกิดการแตกความสามัคคีของผู้นำทำให้พระยาละแวกเข้าตีเมืองเพชรบุรีได้สำเร็จ

นิทานเรื่องถ้ำแกลบ เป็นนิทานที่เล่าถึงความเชื่อเรื่องเมืองลับแล โดยมีความสัมพันธ์กับสถานที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรี คือ ถ้ำแกลบ บริเวณดังกล่าวมีเรื่องเล่าประเภทนิทานท้องถิ่น กล่าวถึงถ้ำแกลบว่าเป็นทางเข้าออกของเมืองลับแล เมืองลับแลนี้เป็นเมืองที่ผู้คนรักษาความซื่อสัตย์ ใครที่เข้าไปอยู่ในเมืองลับแลจะต้องรักษาความสัตย์ ห้ามพูดโกหก หากผิดคำพูดหรือไม่รักษาความสัตย์แล้ว คนนั้นจะต้องถูกขับออกไปจากเมืองลับแล

วรรณกรรมประกอบศิลปะการแสดงเห่เรือบก เรือบกเป็นการแสดงที่สะท้อนภูมิปัญญาและปรับประยุกต์จากเรือที่พายในน้ำนำมาเล่นบนบก มีการแต่งเนื้อร้องประกอบการเห่เรือบกที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน เนื้อหาที่สร้างสรรค์นั้นจะเน้นเรื่องสร้างความสามัคคีของสมาชิกในชุมชน กล่าวถึงสถานที่สำคัญ บุคคลสำคัญ สิ่งดีเด่นหรืออัตลักษณ์ประจำชุมชน โดยมีการแต่งเนื้อร้องให้สอดคล้องกับงานที่จะไปแสดง หรือแต่งให้มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย

เพลงพวงมาลัย เป็นเพลงพื้นบ้านภาคกลางที่นิยมร้องเล่นกันในเทศกาลต่าง ๆ ปัจจุบันมีคนร้องและเล่นเพลงพวงมาลัยได้ไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่ยังพอจดจำคำร้องและท่วงทำนองเพลงได้ เนื้อหาของเพลงพวงมาลัยสามารถแต่งขึ้นใหม่ได้ตามจุดประสงค์ที่จะใช้แสดง แบ่งคนร้องออกเป็นฝ่ายชายและหญิงร้องโต้ตอบกันด้วยปฏิภาณไหวพริบ

จากข้อมูลทุนทางวัฒนธรรมดังกล่าว ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางวัฒนธรรมกับคุณธรรม จริยธรรม พบว่าทุนทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในพื้นที่ชุมชนช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีมีลักษณะที่เชื่อมโยงกับคุณธรรมในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

เรื่องเล่าศึกพระยาละแวก แสดงถึงคุณธรรมเรื่องความสามัคคี และความซื่อสัตย์ ซึ่งถ้าหากคนในบ้านเมืองแตกความสามัคคี หรือขาดความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ของตนเองแล้ว ก็ไม่สามารถรักษาบ้านเมืองไว้ได้ ดังนั้นจากเหตุการณ์ดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้สร้างสรรค์เนื้อหาของสื่อขึ้นใหม่ โดยเลือกใช้ทุนทางวัฒนธรรม คือ เพลงพวงมาลัย และ เห่เรือบก มาประยุกต์และนำคุณธรรม จริยธรรมเรื่องความสามัคคี และความซื่อสัตย์ แทรกลงในสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างการรับรู้และให้ชุมชนได้ตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรม

นิทานเรื่องถ้ำแกลบ เป็นนิทานที่สะท้อนคุณธรรมเรื่องการรักษาความซื่อสัตย์ ชี้ให้เห็นว่าการกล่าวคำเท็จทำให้เกิดผลกระทบต่อชีวิต การกระทำของตัวละครในเรื่องต้องพูดปดเพราะความจำเป็น แต่ด้วยกฎและข้อกำหนดของเมืองลับแลจึงต้องขับไล่คน ๆ นั้น ออกไปให้พ้นเมือง เนื้อหาดังกล่าวจึงสามารถประยุกต์และแทรกข้อคุณธรรมเรื่องความซื่อสัตย์ลงในเนื้อหาของสื่อรูปแบบต่าง ๆ ให้เกิดความน่าสนใจได้ ผู้วิจัยเลือกใช้ทุนทางวัฒนธรรม คือ การแสดงหนังตะลุง มาใช้เป็นสื่อในการนำเสนอ

เห่เรือบก เป็นการแสดงที่ต้องร่วมมือร่วมใจกัน เพื่อให้เกิดความพร้อมเพรียงสวยงามทั้งการแสดงท่าทางพายเรือและการร้องรับตามพ่อเพลง แม่เพลง ที่จะเป็นผู้นำที่ต้องกระทำอย่างเป็นหนึ่งเดียวกัน เนื้อร้องประกอบการแสดงสามารถสร้างสรรค์ใหม่ได้ เนื่องจากลักษณะเนื้อร้องของการเห่เรือบกไม่ได้มีการบังคับว่าต้องนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอะไรเป็นประเด็นหลัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกทุนทางวัฒนธรรมการเห่เรือบก โดยสร้างสรรค์บทร้องขึ้นใหม่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง ความสามัคคี ความซื่อสัตย์

เพลงพวงมาลัย เป็นการแสดงที่ต้องอาศัยความสามัคคีในการร้อง มีการปรบมือให้เข้าจังหวะ และการร่ายรำที่สวยงาม เนื้อร้องของเพลงพวงมาลัยนิยมเนื้อหาที่มีเจตนาแจ้งให้ทราบ จะแต่งให้มีเนื้อหาเรื่องใดก็ได้ โดยสามารถสอดแทรกสิ่งที่ต้องการนำเสนอรวมถึงสอดแทรกคุณธรรมที่ต้องการปลูกฝังผ่านเนื้อหาที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ได้ ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์บทร้องเพลงพวงมาลัยขึ้นใหม่ โดยนำเสนอเนื้อหาคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง ความซื่อสัตย์ สามัคคี มีวินัย และความกตัญญู

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ทุนทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในพื้นที่วิจัยมีข้อมูลของทุนทางวัฒนธรรมที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นสื่อสร้างสรรค์ โดยแต่งเนื้อหาขึ้นมาใหม่ให้สอดคล้องกับรูปแบบที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของทุนทางวัฒนธรรมและเป้าหมายของการสื่อสาร ได้แก่ บทเห่เรือบก เพลงพวงมาลัย และหนังตะลุง โดยสื่อสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเน้นการนำเสนอคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐานที่ชุมชนช่องสะแกต้องการปลูกฝังให้กับเยาวชนและสมาชิกในชุมชน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความมีวินัย และความกตัญญู

2. การพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้วยทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี

การพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ผู้วิจัยใช้กระบวนการทำงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์ข้อมูลจากทุนทางวัฒนธรรม เป็นกระบวนการที่นักวิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับทุนทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะทุนด้านวรรณกรรม แล้วสังเคราะห์ว่าทุนดังกล่าวมีเนื้อหาส่วนใดโดดเด่น มีเอกลักษณ์และสะท้อนคุณธรรม จริยธรรมด้านใดบ้าง เมื่อกำหนดได้แล้วว่าจะใช้ข้อมูลชนิดใด นักวิจัยจะนำข้อมูลนั้นไปเชื่อมโยงกับข้อคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเตรียมนำเสนอเนื้อหาในการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 2 ผสานข้อมูลเข้ากับหัวข้อคุณธรรม เป็นกระบวนการที่นักวิจัยเลือกใช้ข้อมูลที่ผ่านการสังเคราะห์มาแล้วในกระบวนการขั้นตอนที่ 1 จากนั้นพิจารณาว่าข้อมูลดังกล่าวมีความสอดคล้องกับคุณธรรม จริยธรรมหลัก 4 ประการ คือ ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความมีวินัย และความกตัญญูในลักษณะใด

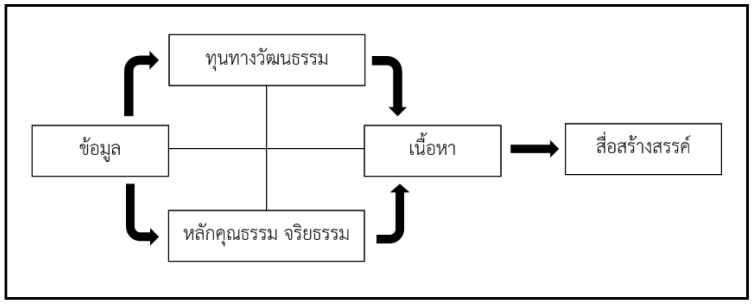
ขั้นตอนที่ 3 กำหนดรูปแบบสื่อสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการพิจารณาเลือกใช้รูปแบบของสื่อที่เหมาะสมในการนำเสนอข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนาเนื้อหา เป็นกระบวนการที่นักวิจัยพัฒนาเนื้อหาของสื่อสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 5 ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เป็นกระบวนสุดท้ายของการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ ในกระบวนการนี้นักวิจัย ใช้วิธีการผลิตสื่อที่ให้พระสงฆ์ ปราชญ์ท้องถิ่น ชาวบ้าน นักเรียน นักศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการผลิต

สื่อร่วมกับทีมนักวิจัย เมื่อผลิตสมบูรณ์แล้ว นักวิจัยจะนำรูปแบบของสื่อสร้างสรรค์ไปให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อมูลก่อนที่จะนำไปใช้จริงในพื้นที่สร้างสรรค์ต่อไป

จากกระบวนการการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้วยทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรีข้างต้น สรุปเป็นแผนภาพแสดงกระบวนพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกระบวนการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์

3. ลักษณะของสื่อสร้างสรรค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้วยทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี

รายละเอียดของสื่อสร้างสรรค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้วยทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี สรุปได้ดังนี้

3.1 สื่อสร้างสรรค์ประเภทบทเห่เรือบกสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้แต่งเนื้อหาของบทเห่เรือบกขึ้นมาใหม่ โดยบทเห่เรือบกจะประกอบไปด้วยเนื้อร้องที่สำคัญ คือ เนื้อร้องเกี่ยวกับคุณธรรมเรื่องความสามัคคี และความซื่อสัตย์ ซึ่งสอดคล้องกับหลักคุณธรรมที่สำคัญที่ชาวชุมชนช่องสะแกต้องการให้ชุมชนของตนเองมีความสามัคคี และซื่อสัตย์ ผู้วิจัยได้สอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่สะท้อนคุณค่าและความสำคัญของความสามัคคีและความซื่อสัตย์ โดยได้เลือกเหตุการณ์ศึกพระยาละแวก ซึ่งเป็นเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในสมัยกรุงศรีอยุธยาที่กองทัพของพระยาละแวกยกทัพมาตีเมืองเพชรบุรี โดยผู้วิจัยต้องการสื่อให้เห็นว่าถ้าหากชุมชนมีความสามัคคี ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ของตนเองย่อมเอาชนะข้าศึกได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำสถานการณ์ดังกล่าวมาสอดแทรกเข้าไปในเนื้อหาของเพลง ตัวอย่างเนื้อหา

เฮละโล้ สาละพา เฮโลสาระพา สาระพาเฮโล

ฉันจะร้องเป็นเรื่อง	ของบ้านเมืองยุคใหม่
เป็นคติสอนใจ	ประจำกายราศี
คุณธรรมนำไทย	หลั่งไหลปฏิบัติ
ถือเป็นบทบัญญัติ	อย่าขัด**สามัคคี**
ร่วมแรงแข็งขัน	ช่วยกันทุกหมู่

อย่าคิดเป็นศัตรู ขอให้อยู่ด้วยดี
กิจการงานวัด ช่วยกันปัดกันกวาด
ท้องถนนในตลาด อย่าให้ขาดความดี
อีกทั้งต้อง**ซื่อสัตย์** ปฏิบัติอยู่เสมอ
ทั้งฉันและเธอ เจอะเจอกันทุกที่
ไม่ทรยศหักหลัง เรื่องครั้งเก่าเคยรู้
ประวัติศาสตร์มีอยู่ เราก็รู้กันดี
เสียบ้านเสียเมือง เป็นเรื่องครั้งเก่า
ทัพพม่าบุกเข้า ผองเผ่าเพชรบุรี
ร่วมกันต่อต้าน ไม่ให้ผ่านไปได้
เพราะว่าเรารักใคร่ **พร้อมใจสามัคคี**

3.2 สื่อสร้างสรรค์ประเภทเพลงพวงมาลัย

การสร้างสรรค์เนื้อหาเพลงพวงมาลัย เป็นการแต่งบทร้องขึ้นใหม่ โดยนำเรื่องราวในประวัติศาสตร์ศึกพระยาละแวกบุกเมืองเพชรบุรี ศึกครั้งนั้นพระยาละแวกสามารถบุกเข้าทำลายเมืองเพชรบุรีได้ เนื่องจากผู้คนขาดความสามัคคี นักวิจัยจึงได้เลือกนำเสนอเนื้อหาสอดแทรกลงไปในสื่อ เพื่อแสดงให้เห็นว่าความสามัคคีของหมู่คณะเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะสามารถเอาชนะภัยทั้งหลายที่เกิดขึ้นได้ อย่างศึกคราวนั้นหากคนในบ้านเมืองไม่ขาดความสามัคคีบ้านเมืองก็ไม่ถูกทำลาย โดยเพลงพวงมาลัยประกอบด้วยเนื้อร้องเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม 4 ข้อ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความมีวินัย และความกตัญญู ดังตัวอย่าง

เอ้อระเหยลอยผ่าน เรื่องเล่าตำนานนานหลาย
ครั้งศึกพระยาละแวก ครั้งแรกไม่แหลกสลาย
แต่เมื่อขาด**ความสามัคคี** เมืองเพชรบุรีจึงถูกทำลาย
ถ้าไม่**สามัคคี**ไม่มี**ความสัตย์** ถ้าเสียชีพเสียสัตย์ก็จะเป็นภัย
เรื่องราวในประวัติศาสตร์ ยกความผิดพลาดขึ้นมาสอนใจ
บ้านเมืองจะเรืองไพบูลย์ ไม่สิ้นไม่สูญความเป็นไทย
สอน**ความซื่อสัตย์ สามัคคี** เสริมสร้าง**ความมีวินัย**
ความกตัญญูรู้คุณ จงนำเนื่องหนุนกันไป
พวงเจ้าเอยมาลัย วีรกรรมสร้างไว้ให้ดูเอย

3.3 สื่อสร้างสรรค์ประเภทหนังตะลุง

เนื้อหาที่นำมาสร้างสรรค์ เป็นการนำนิทานท้องถิ่น เรื่อง เมืองลับแล ตามตำนานเชื่อว่าเป็นสถานที่ที่อยู่ใกล้เขาหลวง ตำบลธงชัย อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี นิทานเรื่องเมืองลับแลสะท้อนคุณธรรมจริยธรรมเรื่อง ความซื่อสัตย์ การรักษาสัจจะ เป็นสารัตถะสำคัญของเรื่อง โดยผู้วิจัยได้นำทุนทางวัฒนธรรมด้านการแสดงหนังตะลุงมาใช้เป็นสื่อสร้างสรรค์นำเสนอเนื้อหาคุณธรรม จริยธรรมเรื่องความสัตย์ และการรักษาสัจจะ ดังตัวอย่าง

มานพหนุ่ม: นี่แหละหนาคือผลที่เราไม่รักษาความสัตย์ คนเมืองลับแลเขารักษาความสัตย์กันทุกคน ผิดกับมนุษย์ในบ้านเมืองเราที่ไม่รักษาสัจจะไว้ได้เลย การที่แม่เราให้ขมิ้นมาก็หวังให้เราไปเปิดเอาที่บ้านก็จะรู้ว่าเป็นทองคำ สามารถสร้างเนื้อสร้างตัวได้ให้สุขสบาย แต่แล้วทรัพย์นั้นก็มลายหายไปเพราะการไม่รักษาสัจจะวาจาของเราเอง

3.4 สื่อสร้างสรรค์ประเภทบทเทศนาทางรายการวิทยุชุมชน

การสร้างสรรค์เนื้อหาเพื่อนำเสนอคุณธรรม จริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์ โดยมีพระพิพิธพัชโรดม เจ้าอาวาสวัดพระรูปเป็นองค์เทศนา เป็นการนำเสนอหลักธรรมสำหรับผู้ครองเรือน คือ ฆราวาสธรรม ทั้งนี้ได้นำเอาทุนทางวัฒนธรรมประเภทเรื่องเล่า เรื่อง เมืองลับแล เข้ามาสาธกเพื่อให้ผู้ฟังได้เข้าใจข้อคุณธรรม จริยธรรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง

การมีทมะ ทำให้เป็นคนมีความสามารถในการทำงาน ยับยั้งตนเองไม่ให้หลงไปทำผิดได้ สามารถตั้งตัวได้ - มีปัญญาเป็นเลิศ ดังที่ปรากฏในนิทานพื้นถิ่นของเราชาวเพชรบุรีเรื่องเมืองลับแล เราจะเห็นตัวอย่างว่าหากเรามีสัจจะมั่นในความสัตย์ ย่อมทำให้ชีวิตมีความสุข ตรงกันข้ามหากเราเป็นคนโกหกแล้ว ย่อมนำมาซึ่งความทุกข์ การพลัดพรากจากคนรัก รวมทั้งเสียทรัพย์ต่าง ๆ ได้

4. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลสื่อสร้างสรรค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้วยทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรีมานำเสนอในกิจกรรมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง ทุนทางวัฒนธรรม พื้นที่ สื่อสร้างสรรค์ ณ วัดพระรูป ตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2567 และมีการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อสร้างสรรค์ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 100 คน เก็บข้อมูลจากผู้ประกอบอาชีพอิสระ รับจ้าง ค้าขาย พนักงานส่วนท้องถิ่น และนักศึกษา จำแนกเป็นเพศชาย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23 เพศหญิง จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 77 มีอายุ 20-30 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 62 อายุ 31-40 ปีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และอายุ 40 ปี ขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13 มีผลการประเมินความพึงพอใจปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อสร้างสรรค์

ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านรูปแบบ			
รูปแบบของสื่อสร้างสรรค์ ได้แก่ เห่เรือบก เพลงพวงมาลัย หนังตะลุง และบทเทศนา	4.33	0.62	มาก
2. ด้านเนื้อหา			
2.1 ความถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูล 2.2 ความสมบูรณ์และครบถ้วนของเนื้อหา 2.3 ความน่าสนใจของเนื้อหา น่าติดตาม 2.4 การนำเสนอแง่คิด คุณค่าทุนทางวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน	4.65	0.54	มากที่สุด
3. ด้านวิธีการนำเสนอ			
3.1 สื่อมีความน่าสนใจ และเข้าถึงผู้ชม 3.2 การลำดับเรื่องราวมีความต่อเนื่องและเข้าใจง่าย 3.3 การใช้เสียงดนตรีประกอบ ท่ารำ น้ำเสียง ภาษาในการร้องเหมาะสม 3.4 การกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และรื้อฟื้นทุนทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น	4.32	0.62	มาก
รวม	4.33	0.49	มาก

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่าผู้ให้ข้อมูลด้านสื่อมีระดับความพึงพอใจด้านเนื้อหา มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.65, S.D. = 0.54) รองลงมาคือ ด้านรูปแบบมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.33, S.D. = 0.62) และด้านวิธีการนำเสนอมีระดับบความพึงพอใจอยู่ระดับมาก ($\bar{x}$=4.32, S.D. = 0.62) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.33, S.D. = 0.49)

จากการให้ข้อเสนอแนะที่มีต่อสื่อสร้างสรรค์ พบว่า ชุมชนช่องสะแกเกิดความตื่นตัวเรื่องการค้นหาทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนด้านอื่นเพิ่มขึ้น เด็กและเยาวชนในชุมชนให้ความสนใจที่จะเรียนรู้ เข้ามารับชมสื่อสร้างสรรค์ผ่านช่องทางของโครงการวิจัยมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 82 และสื่อสร้างสรรค์ยังเป็นแรงบันดาลใจให้สมาชิกในชุมชนช่องสะแกตระหนักรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรมด้านอื่น ๆ เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 45 และยังพบว่ามีวัดต่าง ๆ ในจังหวัดเพชรบุรีจำนวน 4 วัด และสถานศึกษาจำนวน 3 แห่ง ให้ความสนใจและร่วมเครือข่ายในการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ด้วยทุนทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น

การอภิปรายผล

จากการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้วยทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำคุณธรรมจริยธรรมที่สะท้อนเรื่อง ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความมีวินัย และความกตัญญู มาพัฒนาเนื้อหาให้เป็นสื่อสร้างสรรค์

ชุมชนช่องสะแกมีความเห็นว่า คุณธรรม จริยธรรม ทั้ง 4 ด้านนี้เป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานที่ต้องการให้เกิดกับคนในชุมชนมากที่สุด จึงอยากเริ่มต้นที่สถาบันครอบครัว วัด สถานศึกษา โดยเฉพาะเด็ก เยาวชน เพราะหากคนในชุมชนปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรม ทั้ง 4 ข้อดังกล่าวย่อมทำให้คนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ วศิน อินทสระ (2551) ที่ว่าคุณธรรมจริยธรรม ช่วยสร้างความมีระเบียบวินัยให้แก่บุคคลในชาติ โดยจะเป็นตัวกำหนดการประพฤติปฏิบัติของบุคคลให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับว่าถูกต้อง กฎเกณฑ์นั้นจะมาจากความพอใจของคนเพียงคนเดียวไม่ได้ คนเมื่ออยู่ในสังคมจะต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เป็นญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูงร่วมสังคมเดียวกัน จะอยู่คนเดียวย่อมเป็นไปไม่ได้ เมื่อบุคคลประพฤติตามคุณธรรมจริยธรรมของสังคม ชีวิตก็จะมีระเบียบไม่ต้องพบกับอุปสรรค ถ้าทุกคนปฏิบัติเหมือนกันสังคมและประเทศชาติก็จะเป็นระเบียบตามไปด้วย

กระบวนการวิจัยที่นำทุนทางวัฒนธรรมที่ค้นพบในชุมชนช่องสะแกมาพัฒนาเป็นสื่อสร้างสรรค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ เห่เรือบก เพลงพวงมาลัย หนังตะลุง และบทเทศนา ลักษณะเนื้อหาของสื่อประกอบไปด้วยข้อมูลทุนทางวัฒนธรรมและหลักคุณธรรมจริยธรรม โดยได้นำสื่อที่พัฒนามาจัดทำเป็นวีดิทัศน์เพื่อนำไปเผยแพร่ในเว็บไซต์ที่โครงการวิจัยพัฒนาขึ้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสื่อสร้างสรรค์นี้จะช่วยสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้ที่ได้รับชมสื่อ สอดคล้องกับการศึกษาของจินตนา ตันสุวรรณนนท์ (2559) ที่ศึกษาเรื่องสร้างการรู้เท่าทันสื่อ คือการพัฒนาคุณภาพสื่อและผู้บริโภคสื่อในสังคมไทยอย่างยั่งยืนว่า “สื่อและเทคโนโลยีได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตและเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คน” ดังนั้นสื่อสร้างสรรค์ในงานวิจัยนี้จึงมีช่วยส่งเสริมทั้งเรื่องรับรู้ข้อมูลทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี โดยเฉพาะการตระหนักรู้เรื่องประวัติศาสตร์ชุมชนตำบลช่องสะแกและทำให้ผู้ที่รับชมสื่อสร้างสรรค์ได้รู้หลักคุณธรรม จริยธรรมทั้ง 4 ประการที่สะท้อนผ่านเนื้อหาของสื่อสร้างสรรค์ ที่สามารถนำไปประยุกต์ให้เข้ากับการใช้ชีวิตและ บ่มเพาะเยาวชนรวมถึงสมาชิกของชุมให้นำไปพัฒนาตนเองและสังคมให้กลายเป็นสังคมคุณธรรมที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมด้วยทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี ได้พัฒนาสื่อสร้างสรรค์ทั้งหมด 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) เห่เรือบก 2) เพลงพวงมาลัย 3) หนังตะลุง และ 4) บทเทศนา ที่สะท้อนคุณธรรม จริยธรรม เรื่องความความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความมีวินัย และความกตัญญู ทั้งนี้เนื้อหาของสื่อจะเน้นที่หลักคุณธรรมจริยธรรม และข้อมูลทุนทางวัฒนธรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นนิทานท้องถิ่น เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่มีการเล่าหรือการรับรู้ในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการส่งเสริมให้เยาวชนให้มีส่วนร่วมในการผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับเยาวชนในท้องถิ่น

2. นำกระบวนการสืบค้นข้อมูลด้านทุนทางวัฒนธรรมไปใช้เป็นแนวทางในการสำรวจข้อมูลเชิงลึกเพื่อค้นหาเอกลักษณ์ของชุมชนและท้องถิ่นตนเอง รวมทั้งเลือกทุนทางวัฒนธรรมที่ร่วมกันระดมความคิดเห็นมาใช้ในการพัฒนาสร้างสรรค์สื่อประเภทต่าง ๆ ให้มีความหลากหลาย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากการวิจัยและนวัตกรรมจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2566 เรื่องการพัฒนาวัดต้นแบบคุณธรรมจริยธรรมโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี และผู้วิจัยขอกราบนมัสการขอบพระคุณพระพิพิธพัชโรดม (อำนวย อินฺทวณฺโณ) เจ้าอาวาสวัดพระรูปรองเจ้าคณะจังหวัดเพชรบุรี นายชุบ คล้ายคลึง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสะแก ปราชญ์ท้องถิ่นทุกท่านที่ให้ข้อมูลด้านทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนช่องสะแก นักเรียน นักศึกษา กลุ่มรากไทยโรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ จังหวัดเพชรบุรี และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ร่วมกันสร้างสรรค์เนื้อหาและร่วมผลิตสื่อสร้างสรรค์

เอกสารอ้างอิง

จินตนา ตันสุวรรณนนท์. (2559). สร้างการรู้เท่าทันสื่อคือการพัฒนาคุณภาพผู้บริโภคสื่อในสังคมไทยอย่างยั่งยืน. **วารสารวิชาการศิลปะศาสตร์ ประยุกต์**, 9(2), 89-97.

ณัฐชา สี้ปัญญาพร. (2563). **การศึกษาทุนทางวัฒนธรรมชาติพันธุ์ลาวครั่ง ในมิติการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชน บ้านทุ่งสีหลง อำเภอตอนตูม จังหวัดนครปฐม.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นันทา ขุนภักดี. (2541). สังคม วัฒนธรรม และประเพณี ใน **คู่มือมัคคุเทศก์** (94 - 95). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ.2558. (2558). **ราชกิจจานุเบกษา** 132(21 ก), 30-42.

พิศมัย เทียนทอง. (2553). **การดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนบ้านเขามะกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

มณฑนา วัฒนถนอม. (ม.ป.ป). **เอกสารประกอบการสอน รายวิชา 465401 วิธีสอนภาษาไทย**. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

รุ้งนภา ยรรยงเกษมสุข. (2550). **ชนชั้นนำในการเมืองไทยปัจจุบัน: การศึกษากระบวนการผลิตซ้ำทุนวัฒนธรรมตามแนวปิแอร์ บูร์ดิเออ.** วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วศิน อินทรสระ. (2551). **พุทธจริยศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ทองกวาว.